СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVII. Ч. 11. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 15-го СІЧНЯ 1949 — No. 11. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JANUARY 15, 1949. VOL. LVII.

ТРИ ЦЕНТИ в Зл. Д. Америки; ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном. Тел. „Свободи": BErgen 4-0807 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

ГУВЕР ЗА БІЛЬШІ ПОВНОВЛАСТІ ДЛЯ ПРЕЗИДЕНТА

Вашингтон, 13 січня. — Колишній президент Герберт Гувер, предсідник Комісії для Реорганізації Екзекутивної Ділянки Уряду, предявив конгресові плян признати президентові Злучених Держав далеко-йдучі повновласті, з правом вета для них самим конгресом, щоб започаткувати реформу адміністрації в таких справах, які не підлягають просто конгресові, як законодатному тілові. Як мотиви для признання повновластей подає Гувер недостачу ладу, недостачу ясного напрямку, недостачу відповідальности різних агенцій та недостачу справжньої організації в екзекутивній ділянці. Згадані недостачі спричиняють велитенські кошти, а на тім терплять прилюдні справи. Гувер заповів, що комісія предявить конгресові впродовж найближчих 30 днів частинні звіти й вказівки на підставі своєї півторарічної праці.

ПІДВИШКА ПЛАТНІ ДЛЯ ПРЕЗИДЕНТА ПЕРЕЙШЛА В СЕНАТІ.

Після завзятої партійної боротьби сенат ухвалив 68 голосами проти 9 законопроєкт, щоб підвищити платні президентові, віцепрезидентові та предсідникові палати репрезентантів. Президент має дістати по $100,000 річно з додатком $50,000 на покриття видатків. Додаток буде вільний від податків. Республиканці дуже вперто обстоювали засаду, щоб президент складав звіт з суми, призначеної на видатки, одначе програли. Платня віцепрезидента й предсідника палати має виносити $30,000 річно. Проєкти підвишки платні для 218 різних високих урядовців, перепали. Сенатори хотіли приспішити ухвалу за підвишку платні для президента ще заки він обійме владу.

ПІДВИШКА ПОДАТКУ ЩОЙНО ВІД ДОХОДУ $6,000.

Вашингтон. — Президент Труман передбачує підвишку податків щойно від річного доходу $6,000 до $25,000 або $30,000. Про цю справу запиталися кореспонденти підчас його пресової конференції. Кореспонденти пригадали Труманові, що свого часу президент Рузвелт висловив погляд, що платні не повинні бути вищі ніж $25,000 річно, Труман відповів, що він не має устійненого погляду в цій справі, одначе, якщо людина є спосібна і знає як заробити понад $25,000 не зважаючи на податкові закони, то вона повинна ці гроші заробити.

СЕНАТОРИ НЕ РІШЕНІ В СПРАВІ ВІДКЛИКАННЯ ЗАКОНУ ТЕФТА-ГАРТЛІЯ.

Вашингтон. — Демократична більшість сенату досі рішена, яке становище їй зайняти в справі скасування закону Тефта-Гартлія. Ідеться про те, чи дискутувати над поправками до Акту Вагнера підчас дискусії над скасуванням закону Тефта-Гартлія, чи схвалити його без поправок і щойно опісля поробити зміни. Президент Труман не хотів виявити погляду в цій справі та лишив сенаторів без вказівок. Він покликався тільки на свою „Промову про Стан Нації", в якій він виразно виявив потребу змін в Акті Вагнера.

ПРОТЕСТАНТСЬКІ МІСІЇ ПІДТРИМУЮТЬ ЗМІНУ АКТУ ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ.

Бок Гил Фолс, у-стейті Пенсилвенія. — Бил МекГрата-Нілі, який домагається допущення 400,000 нових імігрантів зі скитальщини, дістав підтримку від Ради Домашніх Місій Північної Америки. У цій Раді є обєднаних 23 протестантських деномінацій Злучених Держав і Канади. Резолюцію з заявою підтримки схвалено при кінці триденної сесії. Підчас засідання йшла гостра критика конкуренції між поодинокими протестантськими групами, які втримують церкви по селах, до яких ходять раз на місяць ті самі люди, хоч належать до різних груп і слухають конкуренційних проповідей, у яких пастори тільки критикують інші секти. Для покінчення такого стану Рада дораджує завести якийсь плян у побудові церков та організацій сектантських громад.

СЕРЕДНІЙ ЗАХІД СВІТОВОЮ БАЗОЮ БОМБОВАЛЬНИКІВ.

Дітройт. — Тому, що вже вдосконалено способи для доповнювання топлива підчас полету літаків, Середній Захід Злучених Держав може стати базою бомбовальників для цілого земного ґльобу. Про цю справу мав виклад англійський знавець постачання топлива підчас лету, С. Г. Латімер-Нідгам. Він вказував на прикладах з попередної війни, як зі стейтів Середземного Заходу висилано бомбовальники до Японії та на Тихоокеанські острови. Якщо б прийшло тепер до війни між Злученими Державами й якоюсь азійською потугою, тоді стейти стали б осередком висилки бомб великими бомбовальниками системи Бі-29, які летять на віддаль 10,000 миль. На те, щоб вислати фльоту бомбовальників на віддаль 3,000 миль, з метою скинути бомби ваги 2,000 тон, треба буде 400 літаків, якщо вони мають летіти без доповнювання топлива. Коли ж додавати топливо підчас лету, тоді вистачить тільки 308 літаків. Половина з них булаб зайнята перевозом бомб, а друга половина постачанням топлива для доповнення.

НОВІ ЛЮДИ В ЛИТОВСЬКІМ СЕРЕДОВИЩІ.

Филаделфія. (К. В.) — Останніми часами приїхали до Америки визначні литовці, які були провідниками громадського, суспільного й військового життя в своїй батьківщині. До таких належить теж о. прелат Микола Крупавічюс, колишній міністер хліборобства на Литві. За часів свого урядування о. Крупавічюс перевів земельну реформу і тим став історичною особою. Він є незрівняним промовцем, так що його порівнюють з римським Ціцероном. Разом з ним приїхав Вацлав Седзікавскас, талановитий дипломат і знавець кількох світових мов.

Ачесон перейшов провірку в сенаті, має запевнення на становище секретаря стейту

Вашингтон, 13. січня. — Дін Ачесон має запевнене затвердження на становищі секретаря стейту завдяки своїм умілим, одвертим і тактовним відповідям, які він дав на поставлені йому питання в сенатській комісії закордонних справ. Він заперечив, наче б він колинебудь був угодовцем супроти Росії, запевнив, що буде продовжувати політику рішучости на взірцях секретаря Маршала і що вичистить департамент стейту з усяких підривних елементів. Про закиди колишнього асистента, Адольфа А. Берлія, наче б за часів його урядування, як підсекретаря стейту в 1944 йому помагав Алджер Гіс, Ачесон сказав, що в цій справі Берлієві не дописує память, бо в тому часі не Алджер, а Доналд Гіс був його асистентом. Ачесон признав, що Доналд був і є його приятелем. Алджер находиться тепер під обвинуваченням за кривоприсягу, за неправдиві зізнання в справі шпигунства комуністів. Коли запиталися Ачесона про його теперішнє відношення до Советів, він заявив, що відповідати під теперішню пору на такі питання було б нерозумним і нетактовним. Зрештою президент Труман заявив, що не буде зміни у відношенні до Росії, пригадав Ачесон. Свої погляди на диктатуру він виявив ще в 1939 р., казав Ачесон, відчитуючи виїмки з різних промов і заяв з того часу.

ПАНІ РУЗВЕЛТ ПЕРЕДБАЧУЄ МИР З СОВЄТАМИ.

Вашингтон. — Пані Елінор Рузвелт, вдова по президенті Френклині Делано Рузвелті, заявила, що з огляду на російську ідеологічну тактику надія на мир і на майбутню свободу прав людини залежатиме від вияву американців свого наставлення до прав людини. Збереження прав людини поможе нам виминути війну, якщо ми найдемо способи втримати демократію побіч комунізму. Ці думки висловила пані Рузвелт на обіді Краєвого Жіночого Пресового Клюбу.

ПРЕСОВІ ЗАМІТКИ З НАГОДИ РІЗДВА В УКРАЇНСЬКІМ ОБРЯДІ.

Дітройт. — У виданні щоденника „Дітройт Фрі Прес" з неділі, 9. січня, поміщена довга статтія Павлини Стерлінг про „Українське Свято, злучене з звичаями й традицією Старого Світу". До статті додано світлини Ірини Павликовської, делегатки на Світовий Конгрес Українського Жіноцтва, й місцевої діячки Анастасії Волкер, які плянують висилку харчових пакунків для українських скитальників. Подана теж фотографія Доні Стефанії Демрей, яка грала провідну ролю в виставі сценічного образка „Різдво поза Залізною Заслоною", написаного Юлією Шустакевич. Крім різдвяних описів наведене інтерв'ю з панею Павликовською про положення серед українських скитальників.

ПРЕЗИДЕНТ ЗАПЕРЕЧУЄ ІСНУВАННЯ НЕПОРОЗУМІНЬ З ВЕЛИКОБРИТАНІЄЮ З ПРИЧИНИ ПАЛЕСТИНИ.

Вашингтон. — Після того, як амбасадор Великобританії сер Оливер Френкс предложив у півгодинній конференції президентові Труманові погляди свого уряду на справу Палестини і вказівки міністра закордонних справ Ернеста Бевіна, президент заявив, що між Америкою й Великобританією нема ніяких терть і що політика Америки в справі Палестини є незмінена. Це сказав Труман підчас пресової конференції.

Коли запиталися Трумана про „новий советський мировий наступ", він відповів, що рад буде переговорювати з маршалом Сталіном, якщо той приїде до Америки.

ПАПА ЗАКЛИКАЄ ДУХОВЕНСТВО ДОПОМАГАТИ СКИТАЛЬНИКАМ

Рим, 14 січня. — Папа Пій XII. звернувся зі закликом до американського духовенства, щоби воно подвоїло свої заходи і зусилля на переселення якнайбільшої скількости переміщених осіб до Злучених Держав. Свій погляд на цю тему Папа висловив в двох важливих листах до американських єпископів.

ПЕЙПІНҐ ПІД ОБСТРІЛОМ

Нанкінґ, 14. січня. — Перші стрільна комуністичної артилерії вчора вже експльодували на аеродромі Пейпінґу, культурної столиці Китаю. Стрільна заподіяли деяку шкоду. Рівночасно з Тієнтсін повідомляють, що це місто відмовилося від капітуляції і комуністичні війська знову почали атаку, бо комендант урядових військ відмовився від безумовної капітуляції.

Почались Ізраїльсько-египетські переговори

Родос, 14. січня. — Вчора тут почались ізраїльсько-египетські переговори в справі перемир'я в Палестині. Це перший раз жиди і араби засіли при „круглому столі". Наради відкрив і ними проводить посередник ОД, д-р Раф Бонче. У вступній промові він підкреслив історичну важливість цих нарад та звернувся до інших країн, включно з великодержавами, щоби вони своєю інтервенцією не перешкаджали в досягненні кінцевого їх успіху. Голови египетської і ізраїльської делегацій підкреслили свою „добру волю", але зазначуючи, що на цих нарадах вони цілком не думають встановляти миру, а тільки завішення зброї.

БРИТАНІЯ ЗВ'ЯЗУЄ З АМЕРИКОЮ РОЗВІДЧИЙ ЛЕТ ЛІТАКІВ В ЕГИПТІ.

Лондон, 14. січня. — В останніх днях з кількох боків видвигнено твердження, що розвідчий лет британських літаків над захопленою ізраїльтянами египетською територією та які були збиті ізраїльською авіацією, був зв'язаний теж з бажанням відповідних інформацій з боку державного департаменту у Вашингтоні. Речник британського міністерства вчора заявив, що цей лет відбувся на власну британську відповідальність, але додав, що кілька тижнів тому державний департамент у Вашингтоні погодився з думкою необхідної конечности інформацій щодо ізраїльських випадів на египетську територію.

АМЕРИКА БУДЕ ДОМАГАТИСЯ ВИБОРІВ В ІНДОНЕЗІЇ.

Лейк Соксес, Н. Й., 14 січня. — Американська делегація в Раді Безпеки приготовляє резолюцію, домагаючись від Голландії переведення в Індонезії загальних виборів під наглядом ООД. В резолюції, згідно зі заявою д-ра Джесопа, встановиться дату виборів і повної передачі суверенности індонезцям. На тему цеї резолюції американська делегація переведа вже цілий ряд розмов з делегаціями інших членів Ради Безпеки, за вийнятком советського і підсоветсько-українського.

„ВИЩИЙ НАКАЗ" ЗАПЕВНИВ ГІРОҐІТОВІ БЕЗКАРНІСТЬ.

Токіо, 14 січня. — Аж тепер виявляється таємний документ, на підставі якого „з вищого наказу" виключено японського імператора Гіроґіта зі судових доходжень за воєнні злочини. Діло в тому, що Гіроґіто був титулярним головнокомандуючим японських збройних сил і тим самим на нього спадала б відповідальність за війну. Документ, що виключав Гіроґіта зі судового доходження, походив від спільного штабу американських збройних сил, але він мав бути виданий з доручення „найвищих державних властей" і без попереднього порозуміння з ген. МекАртуром. Стверджується, що базу відношення до Гіроґіта встановлено на конференції в Потсдамі в липні 1945.

28% СКИТАЛЬНИКІВ Є КВАЛІФІКОВАНИМИ РОБІТНИКАМИ.

Женева, 14 січня. — Міжнародна Організація для Збігців (IPO) опублікувала нову статистику про переміщених осіб в таборах в західній Европі, стверджуючи між ними високий відсоток кваліфікованих сил. Кваліфікованих робітників між скитальниками подається на 28%, фармерів і фармерських робітників на 22% і т. д., подаючи тільки 11% як „без досвіду", між цим головно молодь та жінки. Статистичні дані відносяться до 283,188 скитальників між 16 і 65 роком життя.

ПІДПИСАНО МАДЯРСЬКО-ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ ДОГОВІР.

Лондон, 14. січня. — Совєтське пресове агентство ТАСС повідомило з Будапешту, що там підписано перший торговельний договір між Мадярщиною та Ізраїлем. Подробиць договору не подано.

КОНФЕРЕНЦІЯ БЕВИНА З ШУМАНОМ

ОБГОВОРЕНО ВСІ СПІЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗАКОРДОННОЇ ПОЛІТИКИ ФРАНЦІЇ І БРИТАНІЇ.

Лондон, 14 січня. — Французький міністер закордонних справ Роберт Шуман приїхав тут вчора рано в товаристві багатьох своїх найвищих дорадників і спеціялістів та негайно почав наради зі секретарем закордонних справ Британії, Ернестом Бевином, що привітав Шумана вже на вокзалі. Конференція триватиме два дні а предметом нарад будуть всі спільні проблеми закордонної політики обох країн в Европі, в Азії та на Орієнті і в Африці. Вчора ввечорі французи були гостями на влаштованому в їх честь прийнятті. Досі ще не проголошено офіціяльного комунікату щодо розмов та їх висліду, але з поінформованих джерел заявляють, що розмови докищо зосереджувались на европейських та середземноморських проблемах. В подробицях розглянено головно проблему майбутньої західно-німецької держави, західно-европейського оборонного союзу та плянованого оборонного Атлантійського договору. Окремим предметом нарад мали бути проєкти якнайтіснішого пов'язання британських і французьких посілостей в Африці з господарської і стратегічної точки зору. Наради продовжуються.

ПЕСИМІЗМ НА КОНФЕРЕНЦІЇ В СПРАВІ СКАНДИНАВСЬКОГО ОБОРОННОГО СОЮЗУ.

Осло, Норвегія, 14 січня. — Тут увійшла вже в свою кінцеву стадію конференція трьох скандинавських країн, Норвегії, Швеції і Данії, в справі відповідної координації та об'єднання спільних оборонних зусиль. Сама конференція оточена великою таємницею, але з поінформованих джерел стверджується загальний песимізм щодо можливостей позитивного висліду нарад. Головною причиною цього мала б бути впертість Швеції, щоби ці країни зберегли абсолютну невтральність у відношенні до всіх сторін. Це відноситься насамперед до Атлантійського пакту, з яким Норвеґія і Данія бажали б у відповідній мірі получити теж свої оборонні пляни. Швеція хоче стояти стовідсоткова на становищі „моя хата зкраю", що натрапляє на опозицію не тільки в інших скандинавських країнах, але й в самій Швеції.

ЗАХІДНІ СОЮЗНИКИ ВАГАЮТЬСЯ ЕВАКУВАТИ АВСТРІЮ.

Відень, 14 січня. — Тут приділюється багато уваги натякам з Лондону, що західні союзники не вважали б за доцільне відкликати свої окупаційні війська з Австрії в недалекому майбутньому, побоюючись, що тоді там могла б повторитись історія большевицького перевороту, як це було в Чехословаччині та інших країнах під совєтським впливом. Це означало б зменшення виглядів на швидкий мировий договір з цею країною. Австрійці, натомість, вважають, що побоювання західних союзників не мають свого виправдання, бо комуністи в самій Австрії не мають жадного впливу, а якщоб Совєти поважилися чинно допомогти їм своїми військами, тоді це був би для них риск війни, на який вони підуть тільки тоді, як будуть на це повністю приготовані і тоді вони це зроблять без огляду на Австрію.

АМЕРИКАНЦІ АРЕШТУВАЛИ СОВЄТСЬКИХ АГЕНТІВ У ВІДНІ.

Відень, 14 січня. — Американська військова поліція перевела вчора трус в одному мешканні в центрі Відня, підозріваючи там централю чорної торгівлі, і там викрила одну з централь нелеґального закупу зброї для Палестини. Цілий ряд совєтських та зв'язаних з ними інших агентів, при яких знайдено велику суму гроша та багато фальшивих документів, занимались спекуляціями для фінансовання закупів зброї в Чехословаччині для Палестини. Американська поліція поконфіскувала гроші і документи, а заарештованих передала австрійській поліції, яка без сумніву мусітиме їх звільнити на советське домагання.

ВІДВІДИНИ АМЕРИКАНСЬКИХ І ЕСПАНСЬКИХ КОМАНДАНТІВ АВІЯЦІЇ.

Франкфурт, Німеччина, 14 січня. — Тут повідомлено, що високі команданти американської і еспанської авіяції почали нагло взаємні чемностеві відвідини. Кілька днів після відвідин в Мадриді ген. Вилліяма Туннера, команданта повітряного постачання до Берліна, тепер в дорозі до европейської головної картири американської авіяції у Вісбаден є еспанський підсекретар авіяції, ген. Аполінар Саєнс де Буруаґа. Офіціяльно запевняють, що ці відвідини не мають жадного політичного значення.

ПРИЗНАЧЕНИХ СОВЄТАМ ІТАЛІЙСЬКИХ КОРАБЛІВ НЕ ПУСКАЮТЬ ЧЕРЕЗ ҐІБРАЛТАР.

Рим, 14 січня. — На підставі мирового договору, деяку кількість воєнних кораблів Італія зобов'язана передати Совєтам в характері воєнного відшкодовання. Тепер речник італійського міністерства закордонних справ повідомив, що тих кораблів не хочуть пропустити через Ґібралтар, додаючи, що теж конвенція в Монтро не дозволяє деяким типам італійських воєнних кораблів переїздити через Дарданелі. Існує ще можливість, що Совєти могли б перебрати ці кораблі в одному з албанських портів.

БРИТАНСЬКО-ПОЛЬСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНИЙ ДОГОВІР.

Лондон, 14 січня. — Сьогодні мав би бути підписаний у Варшаві важливий британсько-польський торговельний договір, що передбачує торговельний оборот між цими країнами на приблизно 1,200,000,000 долярів протягом п'ятьох років. Подробиці договору держиться в таємниці.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc, at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
Число з понеділку (англійською Частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Classified Advertising Department, 597 -7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

РОЗГОЛОСИТИ СТРАШНИЙ ЗЛОЧИН

Російський журнал „Соціялістическій Вєстнік" помістив в числі за грудень 1948 р. статтю п. н. „Я був у Винниці". У цій статті пишеться про розкопи масових гробів, які переведено в 1943 році в Україні, в місті Винниці, в „Парку культури і відпочинку". Описує ці розкопи очевидець, лікар Георгій Александров, що, як виходить з його писання, ще й сьогодні не може прийти до себе від цього потрясення, якого зазнав приглядаючись тисячам трупів, головно українських селян, з повязаними взад руками, що їх добивали, постріляли, чи живцем закопали большевицькі посіпаки-енкаведисти.

Про страшні большевицькі злочини в Винниці вже була не раз згадка в українській пресі, а теж і в нашій газеті. Нема найменшого сумніву щодо цього, хто їх доконав, коли і де. Усі ці страшні факти добре відомі українцям. Але чи відомі світові? Отсе є це питання, яке заставило Г. Александрова забрати голос у цій справі. Він дуже дивується, чому збувають цю велику людську трагедію мовчанкою французькі, швайцарські, шведські, італійські та інші професори, лікарі та журналісти, що оглядали в 1943 р. розкопані у Винниці масові гроби та тих понад 10,000 трупів, що в них лежали від 5 до 6 років. Їх звіти про те, що вони бачили, є в архівах університетів та в державних актах, але ще й нині ніхто не береться подати їх до публичного відома, хоч нема найменшої причини ці речі ще далі таїти, щоб, мовляв, не дразнити воєнного союзника. Вже давно по війні, а „союзник" став ще гіршим агресором, ніж був ним Гітлер.

Та, пише Александров, хто б не мовчав, але „я не можу мовчати; я буду говорити про те, що я видів і чув ...; буду про цей злочин говорити і свідчити від імени тих, що залишились непомщеними". Навіть закаменілих на людський біль ґестапівців, пише Александров, потрясло прохання української селянки, що віднайшовши там свого чоловіка, вбитого енкаведистами, просила дати їй його кожушанку, що була з трупом у могилі шість років, щоби „пошити з неї теплу одіж босим і голим дітям". Глибоко вражений спогадом про цю подію пише Александров таке: „Майбутні історики великої сталінської епохи! Запишіть у ваші літописі отсе страшне прохання української жінки!"

До цього ще додамо, що американсько-польська газета, „Америка-Ехо" з 12 листопада 1948 р., теж згадала за Винницю, як „совєтський злочин, що щойно вийшов на яв", покликуючись при цьому на наочного свідка, селянина Дмитра Мельника. Докладні відомості про цей страшний злочин, пише ця газета, є в актах Міжнародного Червоного Хреста в Женеві.

Згадуючи за цю страшну подію ще раз з нагоди, що про неї появились статті в російськім журналі та в польській газеті, хочемо водночас зазначити, що вже крайня пора, щоб українці в Європі й поза нею доложили всіх зусиль, щоб про цю страшну подію знав ввесь культурний світ. Хоч в масових гробах у Винниці були головно українські селяни, знайдено там трупів теж й інших національностей, включно з жидівською. Всі вони впали жертвою совєтського режиму і якраз це повинно облегшити поширення правди про совєтську тиранію та московсько-большевицьку окупацію України.

Нове й старе в справі допущення „Д. П."

Ще заки зійшовся на наради новий конґрес, були згадки в пресі про різні законопроєкти в справі допущення до Злучених Держав більшого числа переміщених осіб („дисплейсд персонс"). Ці нові законопроєкти являються властиво поправками до існуючого закону, себто Акту з 1948 року про допущення переміщених осіб. На ці поправки натискали найбільше жидівські організації, добачуючи в існуючому законі дискримінацію, звернену проти жидівських „Ді Пі". Таких законопроєктів має бути вже більше число, але офіційльно проголошено цей, що його вніс у сенаті сенатор Говард МекҐрет, голова Краєвого Демократичного Комітету, що, як відомо, має великі заслуги, що при останніх виборах перемогла Демократична Партія.

Законопроєкт сенатора МекҐрета є нічим іншим, а тільки тим проєктом, який предкладали минулого року різні гуманітарні установи. Він передбачає допущення до Злучених держав 400,000 „Ді Пі" впродовж найближчих чотирьох років.

Важко припустити, щоб з цього приводу не відбулись нової дискусії в конґресі на тему „Ді Пі", скільки і кого допустити до Америки. Причину до цього дадуть тим разом і самі етнічні групи в Америці, що зачинають у свому запалі вести таку агітацію за „своїми" переміщеними особами, що обкидують болотом і інші групи „Ді Пі", закидуючи їм „співпрацю з нацистами" та т. п.

Законопроєкт сенатора МекҐрета повинен знайти більшість і перейти. Палата репрезентантів повинна теж погодитись на вимоги, які є в цім проєкті, а вони будуть повторені в законопроєктах, які будуть там предложені. Проте навіть ухвала нового закону ще не означає, що все піде гладко, бо треба усунути ще багато інших перешкод.

Вже на підставі існуючого закону можна було спровадити зі скитальщини до Злучених Держав далеко більше число імігрантів, ніж їх на ділі приїхало. Федеральна комісія для Переміщених Осіб, яка обовязана перевести закон в життя, саме приготовляє звіт з своєї діяльности і хоче між іншим оприлюднити причини, які стояли їй на перешкоді до виповнення її завдання. Про це пише Роберт Л. Шефер, звітник щоденника Ню Йорк Таймс, який перевів основні студії цілої іміграційної проблеми і вияснює її трудноці. За його словами комісія не буде в спроможності привезти в біжучому році сподіваних 75,000 скитальників, хоч досі вже має запевнення на працю і приміщення для 40,000 осіб. За минулий рік приїхало до Злучених Держав тільки 2,500 осіб, а впродовж найближчих трьох місяців можна сподіватися дальших 6,000 осіб, отже разом було б допущених і перевезених до Америки 8,500 нових імігрантів впродовж девяти місяців діяння Акту про Переміщені Особи.

Комісія прийшла до висновку, що головною причиною повільного приїзду імігрантів зі скитальщини є провірка осіб скитальників. Щоб перейти вимагану провірку в Європі, а потім на такій підставі дістати консулярне візо, на це потрібно шість тижнів часу для одного скитальника. З причин такої повільности в місяці січні 1949 р. зможе приїхати до Злучених Держав тільки 2,000 осіб, а щоб перевезти всіх імігрантів, які мали б приїхати в біжучому році, повинно їх приїздити по 10,000 місячно.

Перешкоди в переїзді імігрантів до Америки виникають неоднаково не тільки між скитальниками, але теж і між людьми, які надіялися дістати робітників до своїх господарств чи підприємств і в цій надії підписали афидевіти на працю. Коли сподіваний робітник не приїде на час, тоді господар не має загалом потреби на нього ждати, бо він найде собі кого іншого або порадить собі інакше. Крім того інші підприємці чи фармері відмовляються підписувати афідевіти праці в тому переконанні, що шкода старань.

З різних джерел появляються вісті, що в Америці вже тепер є сотки тисяч джабів, а промова президента про економічний стан країни заповідає потребу цілого мільйона робітників в найближчому році. Все те вказує, що комісія вийде з домаганням, щоб скасувати теперішне запевнювання праці для нових емігрантів, а обмежиться тільки до запевнення мешкань.

Коли йдеться про поведінку нових імігрантів, то назагал є переконання, що вона вдоволяюча. Зате трудніше з приноровленням імігрантів до нових відносин. Коли б на підставі поправок до теперішнього закону прийшло до зміни способу розселення імігрантів після їхнього приїзду, то уряд пляную почати орієнтаційну програму серед скитальників, як довго вони ще в Європі. Там будуть улаштовувані курси англійської мови й курси приноровлення. Головно йдеться про те, щоб скитальники розуміли відносини і познайомилися з околицею, до якої вони задумують приїхати.

Так як тепер стоять справи, до приїзду імігрантів зі скитальщини причиняються великими зусиллями й коштами добровільні громадянські комітети, між якими є теж Злучений Американський Допомоговий Комітет. Загально панує переконання, що такі комітети виконують більшу працю і покривають більші видатки ніж це робить федеральний уряд. Такі комітети мають теж добрий перегляд і розуміння недомагань нового закону та потреб нових імігрантів. Громадянство, яке користується працею таких комітетів, повинно прийти в поміч комітетам таким способом, що слідкуватиме за їхньою роботою і слухатиме їхніх вказівок. Міркування деяких, наче б вони могли мудріше й доцільніше повести справу, тільки шкодить громадській акції і вносить безупинний заколот серед людей доброї волі. Коли тепер з нагоди законопроєкту прийдуть вказівки, як поводитися не тільки давнім громадянам, але й новим імігрантам, тобто якої тактики притримуватися, щоб допомогти якнайбільшому числу скитальників дістатися до вільної країни, сам простий розум вказує, що треба всім інтересованим послухати орієнтаційної програми, яку подасть такий комітет. Нема сумніву, що теж і ЗУАДК оприлюднить у своїм часі відповідні поради для української спільноти в Америці як теж і для українських емігрантів - скитальників в Європі.

Микола Чубатий.

Політичний український емігрант другої генерації з-перед двісті літ

Серед української еміграції виринають нині різні думки щодо ролі другої української генерації, вихованої на чужині. Отже одні є того переконання, що вона має зовсім засимілюватися та розплистися в морі свого нового оточення, а другі, що вона має зберегти українського духа та служити теж Україні. Подібну проблему мали теж українські політичні емігранти з-перед двох соток літ.

Мазепинська еміграція мимо своєї глибокої ідейної праці не сповнила своїх цілей, не прогнала московського панування з України. На чужині виховалися або породилися їх діти, оточені чужем середовищем. Тому й їх журило питання, чи будуть їх діти в силі вести дальше боротьбу за визволення України, чи може розгубляться у своїх особистих інтересах та засимілювавшися забудуть про Україну, поневолену країну своїх батьків. Оце питання успішно розвязала в першу чергу родина Пилипа Орлика, гетьмана на вигнанні, даючи Україні прекрасну постать гетьманського сина Григора Орлика, провідника українських самостійників з половини 18-го століття другої генерації мазепинської еміграції. Його бурхливе життя варта не тільки одної статті, але повісти талановитого письменника.

Григор Орлик вродився в Україні в славному Батурині, столиці гетьмана Мазепи (1702), отже тільки 6 літ перед катастрофою, що спала на Україну та на саму гетьманську столицю. Хресним батьком Григора Орлика, сина генерального старшини Пилипа Орлика, найбільше довіреної особи старого гетьмана, був таки сам гетьман Іван Мазепа. Хресною мамою дитини була амбітна Віра Кочубеїха, жінка генерального Судді України Кочубея. Не довго жив малий хлопчина Григор в Україні, бо вже семилітним хлопчиною мусів покинути свою батьківщину, яку не мав навіть змоги пізнати більше зрілим розумом та полюбити гарячим юнацьким серцем. В семім році розпочав він життя політичного емігранта, виростав на чужині, одначе українцем дуговно лишився до смерти. Виховувався в Швеції, університетські студії відбував на університеті в Люнді.

Скоро опанував він кілька мов, що відкривало йому згодом шлях до незвичайно корисної дипломатичної праці в користь України. Він говорив плавно не тільки своєю рідною українською мовою, але також мовою шведською, французькою, німецькою, польською, турецькою та латинською. Від свого оточення набрав дипломатичної зручности, від свого обожаного батька гарячої любови для рідної, але йому мало відомої України.

Вже біля 20-літнім юнаком стає до помочі батькови в його політичній праці, що прямувала до того, щоб при допомозі західних держав принеболити Росію покинути Україну. Немає поважнішої події в Европі в першій половині 19-го століття, яку не старалися б Орлики, батько та син, а згодом тільки сам син, використати для висвободження української „козачої нації" з-під московського панування.

Тереном, де зударялися протилежні сили західних держав з одного боку, а Росії з другого, була тоді велика простором, але вже мала силою Польща. Зокрема кожна зміна на троні в Польщі в тих часах доводила до зудару російських та протиросійських сил, за вплив на цій великій середноевропейській території.

Розуміючи це, Григор Орлик вступає до саксонської армії як старшина, бо тодішний польський король Август II. був одночасно саксонським володарем. Це давало Григорові Орликові подвійну користь, бо він міг утримувати дуже живі звязки з протиросійськими колами в Польщі, а водночас, живучи в Саксонії, мав змогу свою дипломатичну протиросійську працю закривати зручно мундуром старшини саксонської армії.

Мимо однострою старшини саксонської армії вважав він себе в першу чергу висланником поневоленої України, репрезентованої його батьком Пилипом Орликом, українським гетьманом на вигнанні. Тому піддержує він живі звязки з шведським амбасадором в Варшаві, а той впроваджує його в близький звязок з амбасадорами держав, що ставились ворожо до зросту Росії на сході Европи.

Зокрема заінтересувався Григором Орликом французький амбасадор Де Конті, якому Орлик представив вагу визволення України для спинення зросту Росії. Французький амбасадор дав себе переконати аргументами молодого гетьманича і вислав його під прибраним назвищем шведського старшини до Парижа, з порученням предложити справу України французькому урядові, на чолі якого стояв кардинал Флері.

Міряючи докладно кожен свій крок, молодий Орлик познайомився з урядовими колами, заінтересованими справою України, а в першу чергу з міністром закордонних справ Шотеном. Він шукає знайомства серед французької духової еліти, запізнається з найбільше впливовим тоді французьким письменником Вольтером та достачає йому автентичних інформацій про українську революцію проти Росії під проводом гетьмана Мазепи. Ця інформація увійшла в книжку Вольтера про життя Карла XII. Вольтер на основі того матеріялу міг написати похвальну думку про Україну з-перед 240 літ: „Україна все прямувала до свободи".

Завдяки інформаціям Григора Орлика про Україну, уряд короля Франції постановив теж заангажуватися в українській справі та висилає того українського дипломата до Константинополя, щоб там він мав змогу справу визволення України порушити теж перед турецьким урядом, тоді найсильнішим союзником Франції.

(Докінчення на стор. 3-тій)

УЛАС САМЧУК

СОНЦЕ З ЗАХОДУ

РОМАН.

6)

— Тут не квапляться. Европа має час, а українська, як дозволите, найбільше. Пане! Сніданок!

Кельнер заметушився. Величезна таца, завалена посудом і поживою, опинилась на столі. Пляшка мартелю і п'ять чарок коронували декорацію. До залі входили нові гості. Деякі з них вітали Кардаша.

— Слава Україні! — Цокали закаблуками і йшли далі. Кардаш сидів спокійно, руки в зеленому реґлені, голова по-професорськи втягнута в комір. Він не говорив, але його мовчанка також мова. Говорив старий Лисняк і то про курс супроти доляра. Від цього також багато залежить, бо тут іде про сотні тисяч цінного гроша. — Ті хлопці дуже обдріпані, — казав він. — Треба б їм якісь однострої, обчесати їх, обсмикати... — Цим мав він на думці січовиків, не місцевих, а тих, що прийшли сюди з цілого українського світу. А це все вимагає долярів, а доляри — це гроші, а їх може дати тільки Америка. Це всі дуже гарно і без зайвих слів розуміють, тому Лисняк хоч і спокійно, але настирливо про це розважає навіть тоді, коли п'є коньяк та їсть ковбасу. Кардаш рівно ж уважно слухає ці слова.

Потім встають, умовляються, де і коли зустрічатись, потискають руки і розходяться. Кримський лишається з Кардашем. Виходять разом на вулицю. День підкреслено осінній. Листопад дуже виразно позначив довкілля. Вулиця порожня, інколи десь пройде жид або дядько в кожусі вовною догори. Нерівним бруком ґрюкотить селянський віз, а інколи пролетить задріпане болотом авто.

Брук і хідники позначені рідким болотом. З будинків густо і настирливо звисають різних розмірів жовто - сині прапори. Вікна не зовсім чисті, вивіски, писані нерівною українською мовою, блищать свіжою барвою, двері крамниць широко відчинені, і гори товарів напрошуються покупцеві..

Кримський озирається, дивиться, дивується. Йому справді дивно, що вивіски крамниць українські. Наприклад, „продаж ласощів". Дуже приємно. Хочеться зайти і поласувати. Продаж того, другого, третього. Аптека якогось там Блюфбрухера, Дунайський Банк, Батя, торгівля галантерії Зудермаєра. Це вже неприй факт. Куди вони йдуть? Кардаш мовчить, руки, як звичайно, в кишенях, під лівою пахвою потертий портфелик, кроки, не зважаючи на його високий зріст, короткі.

— Ти не думав, — каже Кримський, — про ці вивіски?

— Ну? — буркнув Кардаш.

— Тисячу років були вони різними мовами і щойно тепер тією справжньою...

Кардаш не сказав нічого, зирнув на одну з вивісок, йшов далі. Поганенький ресторанчик з закритими віконницями. Кардаш пригадує, що це якесь підприємство для ночі, що там цілий день тихо і цілу ніч шумно, що там завжди напхано дивного люду. Зараз за цим будиночком мала, тісна, нерівна і не брукована вуличка, і туди звернули Кардаш та Кримський.

„Вузька 3".

Вуличка впірається в річку. На її закиданому різним непотребом березі ряд кращих будинків-особняків. Один з них — жовтогарячої барви партеровий — і це те місце, куди входять ці два мандрівці...

— Це наша штаб-квартира, — пояснив Кардаш дещо іронічно. — Американський дім. Цими днями купили його у чеха за певну кількість тисяч долярів.

Квадратова вілля. Широкі з мереживними завісками вікна. При вході пара бетонових сходин, матова куля під невеличким бетоновим дашком. Двері подвійні, і вводять вони до сіней з глянсованим паркетом, з кокосовим, червоним хідничком на ньому, з вішалками, легким круглим столом, двома шкіряними і двома легкими, плетеними фотелями... Під стелею лямпа з трьох матових куль.

Двері вправо й вліво. Треті від входу — до робітні, вітальні і сальону. Там модерні, нові, солідні меблі. Просторий писемний стіл з горіхового дерева прикритий плитою з шліфованого скла. Шикова шафа на книжки, стіл курити, масивні шкіряні фотелі, помаранчевої барви канапка... На стінах олійні краєвиди Карпаття, жіночий акт над канапою і портрети Коновальця та Мельника, дуже не допасовані, низькоякісної роботи.

Решта кімнат — приватні мешкання. Тут і Кардаш, і Кальчук, і двоє з українського інформаційного бюра в Берліні, і директор Січової гостинниці з родиною.

Завжди рух, завжди люди. Вішаки завжди завішані, в куті багато кальош. Зараз те саме. Кардаш увійшов, і вже назустріч йому привітання. Біля круглого столу сидять, курять і чекають. Чотар з головної команди Січі, Чорний, начальник розвідної служби Омолик, секретар літературного об'єднання Кузь, член управи УНО з Праги Папара. Всі вони чекають на Кардаша. На столі нові листи, нові телеграми. В канцелярії строчать друкарські машинки.

На Кримського це не впливає, шумно вітається. Це ж всі свої. Смолик? Та це ж „Ганді" зі студентської громади в Празі. Той, що все знає, що сперечається, сердиться. Кузь? Це ж вічний секретар якогось хирого видавництва зі Львова. Папара? Хто не знає Папари! Збори, засідання, протоколи, суди... Один тільки Чорний — нова людина. Той десь довго сидів в яхкихсь Бриґідках. Кримський не має честі його знати. Тонкий, щуплий, худий... Однострій лежить на ньому, мов метелик на квітці...

(Дальше буде).

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „Свобода".

Як працює европейський ЗУАДК?

ОДИН ТИЖДЕНЬ ПРАЦІ АДВ. РОМАНА СМУКА.

(Репортаж з Европи).

Основне завдання.

Українське громадянство в Америці на загал не має досить живого й акуратного уявлення про зміст і засяг праці Европейського Відділу ЗУАД Комітету. Ми тут в Европі маємо враження, що наші люди в Америці і в Канаді є переконані, що найважливіше завдання Европейського Відділу ЗУАДК-у є насамперед допомагати матеріяльно нашим „гнаним і голодним" скитальчим масам: людей докормлювати, приодягати, заспокоювати найбільш пекучі побутові потреби. Европ. ЗУАДК робить по мірі своїх реальних можливостей чимало також і в цьому напрямку. Але в порівнанні до величезної маси потребуючих (в Німеччині і Австрії й досі ще перебуває около 100,000 українських скитальців!) реальні засоби ЗУАД Комітету є більше ніж скромні; вони просто убогі. А проте, без тієї американської допомоги, положення української скитальчої маси в Европі було б ще куди критичніше. У висновку, хоч як пекуче є потрібний кожен цент, який йде на безпосередню допомогу потребуючим, все ж, основне завдання европ. ЗУАДК-у не є сама по собі тільки допомогова акція, але насамперед — **масова еміграція!** Не було б для нас усіх гіршої речі, якби обидва крила ЗУАДК-у: в Америці і в Европі забули про те, до чого властиво ця наша велика установа є покликана, а саме, отворити десяткам тисяч нашого скитальчого народу ворота до волі й вивести їх із роз'їдаючих душу і тіло масових таборів.

Перегляд 7 днів.

Було б, отже, важно, щоб наше громадянство в Америці мало перед очима вірний образ фактичного зусилля евр. ЗУАДК-у на властивому відтинку його праці: **організації масового переселення.** В ході минулого року евр. ЗУАДК значно поширив і поглибив засяг своєї діяльности. Отже ця стаття не може мати преотенсій, щоби могти з одного розмаху вичерпати цілий дотичний образ справи. В пошукуванні підходу, який дав би можливість відразу увійти в гущу справ тієї установи, і заразом, освітлив її різноманітну проблематику, автор цих рядків просив директора ЗУАДК-у в Европі, адв. Романа **І. Смука за** інтерв'ю, яке мало б у загальній поглядовій форбі з'ясувати, як виглядає один тиждень нормальної праці: Його і керованої ним установи. Розмова переведена на підставі щоденних записок адв. Смука дала в одному, з краю вихопленому тижні, слідуючий образ:

Неділя, 28. XI. 48.

Праця головного директора европ. ЗУАДК-у обіймає собою — не як водиться в перебуваючих в Европі американців — 5, але дослівно повних 7 днів у тижні і не регулюється 8-годинною денною робучою нормою. Засадничий осідок адв. Смука є в Мюнхені, на Пазінґу, в будинку обласного ІРО, при Бісмаркштрассе 20. Бюро, яке почало перед роком в 2 кімнатах має їх сьогодні 7 — і знову є затісне для об'єму постійно зростаючої праці. Робучий тиждень адв. Смука починається не — як загально водиться — в понеділок, а таки в неділю. В цім дні, починаючи справу з раньої участи в Богослуженні, ціле до-обіддя є заняте полагодою біжучої кореспонденції. Адв. Смук зокрема застерігає за собою вгляд і особисту полагоду усієї обширної кореспанденції, яка прибуває зпоза Німеччини. Дотична почта напливає дослівно з усіх країн Зах. Европи, найбільше одначе з централі ЗУАДК-у з Филаделфії і з ЦУД Бюра в Лондоні. Щодна приходять десятки листів і телеграм. По перегляді, їх полагода переходить — в залежности від змісту поодиноких матерій — до рук начальників Відділів. — Тієї конкретної неділі ціле по-обіддя було до год. 10-тої ввечорі заняте головно двома справами: 1. провірка розділу допомогових запасів і стану магазину централі. Шеф установи час-до-часу проводить особисто ці несподівані контролі. 2. Перегляд і приготування ок. 250 т. зв. „кейс-ів", т. зн. індивідуальних переселенчих справ (т. зв. „ПД" — „персонал дейта") на виїзд наших скитальців до ЗДА. Всі ці 250 кейс-ів мають бути завтрішнього дня, в понеділок 29. XI. предложені і пророблені у франкфуртській Д.П.Комісії (уряд п. Скводрілі). В год. 10 ввечорі п. Смук і ще 3 мюнхенські секретарки ЗУАДК-у, ці останні з своїми „тайпрайтерами", виїздять нічним поїздом до Франкфурту. Дорога виносить більше ніж 450 кілометрів, отже прибувають на місце аж по год. 7-мій рано. Це перша ніч в тижні проведена адв. Смуком на колесах.

(Дальше буде).

Політичний український емігрант другої генерації з-перед двісті літ

(Докінчення зі стор. 2-гої)

По дорозі в Царгород гетьманич вступає до Солоня, щоб відвідати свого улюбленого батька та з ним дальше плянувати працю для України. І дійсно від тепер аж до смерти гетьмана (1742) вони спільно ведуть українську політику.

Ситуація ставала сильно напруженою з вістками про близьку смерть польського короля Августа II. Франція постановила усею силою підперти кандидатуру колишнього короля Станислава Лещинського, союзника Мазепи з часів його революції проти Росії. Справа України ставала знов сильно актуальною. Тому молодий Орлик з поручення французького уряду ще раз вибирається на схід в місії до Туреччини, до хана кримського. Він відвідує запорожців, що тоді перебували на території кримського хана. Григор Орлик береться навіть за дуже ризиковне підприємство. Він потайки вибирається на територію України під Росією та навязує контакт з українськими самостійниками, що були серед козацької старшини.

В році 1733 помер польський король Август II. і кандидатура ворога Росії, Станислава Лещинского, стала актуальною та мала всі вигляди на виграу, коли б кандидат міг явитися особисто в Варшаві та приняти вибір. Станислав Лещинскі перебував у Франції, а перевезти його до Польщі було неможливо з огляду на ворожу поставу до тої кандидатури німецького цісаря.

На прохання французького короля тої місії піднимається Григор Орлик і впродовж двох тижнів потайки перевозить короля через ворожу територію Німеччини до Польщі. Орлик, здавалося виграв; Станислав Лещинські став польським королем. На польськім престолі опинився старий союзник України та ворог Росії, склонний навіть відступити Україні Правобережну Україну, приналежну до Польщі, на випадок звільнення Лівобережної України з-під російського панування. Та про польську зміну на троні мусіла рішити війна з Росією, але ця міжнародна заверуха не принесла визволення Україні. Тому Григор Орлик постановив тепер справу України звязати триваліше з Францією. Він вступає до французької армії та завдяки своїм всестороннім спосібностям та освіті скоро добивається ранги генерала.

Як французький генерал, Григор Орлик постійно далі працював для визволення України та був дійсним провідником українських політичних емігрантів - мазепинців після смерти свого батька. Кожну пригожу обставину використовував він, щоб організувати протиросійські сили на терені Франції. На дворі французького короля всі знали того поважного та все достойно виступаючого сина України, що ніколи не залишав ніякої обставини, щоб не порушити того нерозвязаного питання европейської політики — справи поневоленої України.

Кілька літ перед смертю Орлик, одружений з Люїзою де Дентвіл, стає членом Тайної Королівської Ради та найбільше фаховою особою в Франції щодо справ Східної Европи.

Григор Орлик, служачи Україні на чужині, приняв багато від прибраної Франції, своєї другої батьківщини. Їй він служив вірно, але своє серце до смерти зберіг для України. Його патріотичний огонь був тою рушійною силою, що не давала йому засклепитися в своїх егоїстичних інтересах як французького аристократа, але заставляла його постійно пригадувати світові, що Україна все прямує до свободи. Помер 1759 року від ран, набутих на полі бою в службі Франції.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ДІТРОЙТ, МИШ.

Десятилітній ювілей 31 відділу СУА.

В неділю 12 грудня відсвяткував 31 відділ СУА 10-літній ювілей свого існування в домівці Укр. Горож. Клюбу при Мавнт Елот евені. Рано була відправлена в укр. церкві Служба Божа за кращу долю України із доровя членок. Святочну програму розпочато гимном Союзу Українок. Загально відома і шанована родина Стельмахів чарувала численну публику своїми виступами з бандурами і піснями. Пісні Української Повстанської Армії відспівали недавно прибулі зі скитальщини: В. Липцан, П. Жертвай, К. Крайник. З народніми танками виступили діти під проводом п. А. Савки. Святочний реферат, старанно оброблений, виголосила п-ні Стельмах. Про 10-літню працю 31 від. СУА говорила секретарка А. Г. Біловус, вичисливши цілий ряд більших жертв на місцеві цілі, чи на Семинар у Вашингтоні і в Стемфорді й сироти, теж на Допомогові Комітети і т. д.

В часі бенкету промовляв о. Возняк, виголосивши патріотичне слово. Містопредсідник Українського Конгресового Комітету, п. Демян візвав до збірки на політичну акцію УКК, яка принесла $35. Промовляли і складали побажання товариству ще пп. Ломака і Лазечко та пані: Будзол, Козаченко, Сіділо, Прокопович, Черйба, Мудра та Тимочко, з яких деякі складали ще й жертви. Відчитано привіти від Централі СУА та 14 від. УЗХ. Половину доходу рішено призначити на сироти, що прибувають зі скитальщини. Ювілей закінчено гимном „Ще не вмерла Україна".

Анастазія Г. Біловус,
секр. 31 від. СУА.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Річні Збори Братства св. Володимира, від. 105, У. Н. С. у Найставн, Па.

Братство св. Володимира, від. 105 У. Н. С. в громаді Найставн відбуло свої чергові річні збори дня 19 грудня 1948 р. у Словенській галі 4223 Вейн евеня.

Члени зібрались у відповідній скількости й збори пройшли надсподівано гарно та серед атмосфери, яка будує і скріпляє ще більше основи У. Н. Союзу,

Предсідник п. О. Волчак відкрив збори, взиваючи приявних вшанувати память померших членів Братства повстанням з місць та однохвилинною мовчанкою.

Відтак рек. секр. п. Ст. Слободян відчитав протокол з попередніх зборів, а фін. секр. п. Д. Слободян подав подрібно до відома зібраних річні приходи та видатки відділу.

По переведенні вступних формальностей предсідником зборів вибрано одноголосно одного з найстарших працівників та організаторів громади як рівнож почесного члена Братства, п. Григорія Шаґалу. На візвання предсідника, члени уряду та Контрольної Комісії складали по черзі звіти зі своєї цілорічної праці. По річевій дискусії, збори уділили уступаючому урядові признання й тоді приступлено до вибору уряду на 1949 рік. За малими вимками збори одноголосно залишили на своїх постах тих самих працівників. Рек. секр. п. Ст. Слободян просив зібраних звільнити його з обовязків секретаря з огляду на брак часу, бо має багато інших суспільних обовязків, а як головний радний У. Н. С., мусить посвячувати багато часу теж різним організаційним справам. Збори приняли його виправдання, висловили йому признання за тридцятилітню працю та наділили правом почесного члена Братства. Пан Слободян подякував зборам за так високе признання і відзначення та поставив внесок, щоб на його місце вибрати рек. секр. п. Михайла Мадая, на що збори одноголосно погодились.

Нововибраний секретар подякував за довіря і закликав до тісної співпраці всіх членів з нововибраним урядом, щоб бути гідним назви Братства іменем св. Володимира Великого. Звернув теж увагу на те, щоб родичі мали завжди на памяти вписування своїх дітей та внуків до свойого відділу, бо щойно тоді відділ матиме тверду основу й велику можливість розвитку. Творім один з найсильніших відділів У. Н. С., а в громаді Найставн це є можливе до здійснення, закінчив бесідник.

Теж ухвалено виплатити з каси відділу $5 на поміч скитальцям, а члени від себе зложили на ту ціль $700; а то по $1: Г. Шагала, Н. Гладьо, А. Мельник, Д. Слободян, С. Слободян, Т. Качмар, М. Лопушанський. — Зібрано на пресову кампанію Свободи та розпродано 20 календарів У. Н. С. на 1949 р.

Коли взяти до уваги, що громада Найставн нараховує около 300 українських родин, що ця громада викінчує будову Народного Дому коштом 85 тисяч долярів, то чи це не доказ її національної свідомости та ідейности. Українська громада Найставн при добрій волі, взаємній толеранції та тісній співпраці всіх громадян може стати одною з найперших у Филаделфії та бути гарним приміром для тих, які не добачують величезної сили в єдности й зорганізованости.

Учасник Зборів.

ДІТРОЙТ, МИШ.

Концерт Молодечого Хору.

Українці метрополії Дітройт, мали нагоду слухати передсвяточного концерту, який уряди Молодечий Хор і Дівочий Хор „А Капелля" дня 19 грудня 1948 в авдиторії Укр. Нар. Дому. Це вже другий того року концерт цього року Молодечого Хору.

Хор складається з молодих дівчат і хлопців, головно бувших ветеранів Другої Світової Війни і є під упраою славної диригентки і віртуозки на піяні, панни Стефанії Андрусевич.

Чистий дохід з концерту призначено для українських воєнних сиріт.

Згаданий концерт був вершком артистичного виконання, як гуртових так і сольових пісень. Цим разом вибрала дирігентка панна Андрусевич найкращі клясичні твори наших і американських композиторів.

Між іншими піснями виконано „Катерину", „Щедрик" Леонтовича, „Аллилуя" Кошиця, „Месія" Генделя, „Мадярську Рапсодію" Ліста, „Стріт Сонг" з опери „Ноті Маріетта" В. Герберта, „Вязанку веселих ветеранських пісень" С. Курилова та кілька англійських коляд.

В поодиноких солях виступала молода пані Л. Курилова, яка зачарувала своїм голосом слухачів, а особливо в солях Генделя, Ліста і Герберта, де приходиться солістці виконати високе „Е", яке вона виконує ніжно, без жадного напруження.

Загально обидва хори вив'язались прекрасно, а численна публика оваційними оплесками домагалась повторення майже кожної пісні.

Честь і признання за цю працю молоді, а також славній дирігентці, яка не жаліє труду і посвяти, щоб кожний виступ був дійсно артистичним.

А. Каменецький.

Нова Управа КоДУС-у

На звичайних загальних зборах „Комісії Допомоги Українському Студентству" (КоДУС), що відбулися дня 3-го грудня в Ерлянгені, обрано таку Управу „Комісії" на академічний рік 1948/49:

Проф. д-р Зенон Кузеля, голова (Фюрт); проф. д-р інж. Євген Храпливий, перший заступник голови (Ерлянгер); проф. д-р Іван Рѣзгін (представник ЦПУЕ), другий заступник голови (Авгсбург - Мюнхен); проф. Теодозій Волошин (представник СХС), перший секретар (Фюрт); проф. д-р Олександер Кульчицький (представник УВУ) другий секретар (Мюнхен); д-р Роман Залуцький, представник ЦЕСУС-у (Мюнхен); проф. інж. Роман Димінський, представник філій (Регенсбург); проф. Дмитро Зайців, заступник предст. філій (Авгсбург).

Контрольна Комісія: радник Максиміліян Ладижинський, голова (Ерлянген); о. генеральний вікарій Петро Голинський (Мюнхен); проф. Степан Вобеляк (Ганновер); члени: дир. Осип Ґураль (Ерлянген) та інж. Володимир Шуст (Фюрт), заступники членів.

Постійним членом і почесним опікуном обрано Преосвященого Кир д-ра Івана Бучка (Рим).

Центральним скарбником затверджено інж. Євгена Чайковського (Фюрт).

Плягіят під советським заборолом

За всіх часів у всіх народів одною з головних державно-громадських норм була заборона привласнення чужого добра. У божих заповідях, даних Мойсеєві, восьмою була „Не кради". Це правда, що в давні часи заборона ця стосувалася матеріяльних речей, а щойно пізніше, з поступом цивілізації, поширено це на письменство, науку, чи мистецтво. В кодексах правових держав зявляються артикули, про кари на тих, що привласнюють собі чужу духову працю, виявлену в слові, звуках, кольорах, лініях тощо. Огидним і зневажливим словом плягіят прозвано тих, хто краде чужі твори і думки. Батько українського нового письменства, І. Котляревський, з обуренням вставив строфу в своїй поемі „Енеїда" з приводу видання без його дозволу цієї поеми:

Натуру мав він (тобто, видавець — В. З.) дуже бридку,
Кривна душею для прибутку.
Чужеє оддавав в печать;
Без сорому і Бога бувши
І восьму заповідь забувши,
Чужим пустився промишлять.

Коли ж із розвитком культури плягіят переріс національні межі, наносячи шкоду всесвітній культурі, для боротьби з ним повстало міжнародне право охорони авторських прав. Та все ж таки, не зважаючи на досить поважні і широкі засоби боротьби з плягіятом, введені як внутрі національних держав, так і на міжнародньому форумі, плягіят знаходив собі місце в житті, прибираючі різні приховані форми. Одначе з усіх проявів плягіяту нахабнішим є той, який спроможний прикритися плащиком державної суверенности, бо тоді він здається недоторканим. Такий тип плягіяту і є причиною появи цієї статті.

На рекордових (грамофонних) плитах, вироблених в СССР, з'явилась українська чумацька пісня **„Та болять ручки, та болять ніжки"** у виконанні зразкової капелі бандуристів УССР. На плиті цій надруковано, що зазначену на ній пісню гармонізував Д. Піка, який є і диригентом цієї капелі. Читаючи етикетку, думаєш, що це якась нова гармонізація чумацької пісні „Та болять ручки, та болять ніжки". Але, коли почуєш тільки перші акорди „гармонізованої" Д. Пікою пісні, як зразу стане ясним, що гармонізація цієї пісні належить невмирущої світової слави диригентові, Олександрові Кошицю. Цю українську чумацьку пісню небіжчик О. Кошиць записав у рідному своєму селі Тарасівці, Звенигородського повіту на київщині і вмістив її у 2-му десятку українських пісень, власного прекрасного аранжування, а виданому Л. Ідзіковським ще до вибуху революції.

Введення приграєки до пісні і бандурна інструментовка Кошицевої пісні не дає жадної підстави Д. Піці називати цю гармонізацію своєю, бо інакше більшість геніяльних світових композиторів, які не писали інструментовки до своїх опер, позбавилась би права називатися авторами своїх опер чи симфоній.

Отже, не так воно.

Скориставши з того, що автор названої пісні великий і талановитий творець та інтерпретатор української пісні, Олександер Кошиць, перебуває на еміграції, а, може, дізнавшись і про смерть автора, Д. Піка „ч у ж и м пустився промишлять".

Коментарі зайві.

Проф. Василь Завітневич,
Ню Йорк, Н. Й.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ.

На скитальців.

В листопаді відбулось в укр. прав. церкві вінчання п. Романа Липського, сина Володимира і Марії, котрий одружився з американкою. Потім гості були запрошені на обід, в часі якого предсідник Комітету З. О. згадав за долю українських скитальців. — Жертвували: по $5: Володимир і Марія Липські, Анастазія Сулима, Роман і Маргарета (молоді); по $2: Михайло і К. Чагарин; по $1: Й. Кава, М. Литвинець, В. Річпан, М. Ґурбиль, О. М. Колісник, Р. Вецал, П. Намага; дрібними $1.15. — Разом $27.15.

Розалія Вецал.

ВИ ОДЕРЖАЛИ СЬОГОДНІ „СВОБОДУ"? А ЧИ ВИ ВИСЛАЛИ ЇЙ ВЖЕ СВОЮ ДОБРОВІЛЬНУ ДОПЛАТУ ДО ПЕРЕДПЛАТИ, ЩОБИ ВОНА МОГЛА ПРИЙТИ ДО ВАС ТЕЖ ЗАВТРА?

УКРАЇНСЬКА ПРОГРАМА КОЛЯДОК ПО РАДІО

ЗЛУЧЕНІ ХОРИ З ПАРАФІЙ ЛЕЙКВУД І ЛОРЕЙН, О., відспівають РЯД КОЛЯД У ВІВТОРОК, 18-го СІЧНЯ (вечір перед Йорданом), в годині 9:30 ввечір зі стації W-E-O-L, ELYRIA, OHIO, Під проводом о. Петра Петруш.

Просимо о ласкаві жертви на покриття коштів.

Жертви слати на адресу:

Rev. P. PETRUSH, 2134 DOWD ST., LAKEWOOD 7, OHIO

ОБ'ЄДНАНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ МІСТА НЮ ЙОРКУ

влаштовує

в неділю, 23-го січня (Sunday, January 23) 1949 р.

ЮВІЛЕЙНЕ СВЯТО САМОСТІЙНОСТИ І СОБОРНОСТИ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ

В АВДИТОРІЇ ІРВИНҐТОН ВАШИНҐТОН ГАЙ СКУЛ

16th Street and Irving Place (Bet. 3rd and 4th Aves.) Ню Йорк, Н. Й.

Початок о 7-мій годині вечором.

У виконанні програми Свята візьмуть участь:

1. Хор Української Автокефальної Православної Церкви під керівництвом проф. Василя Завітневича.
2. Хор „Боян" при Організації Самопомочі Нової Української Іміграції під керівництвом проф. Богдана Крушельницького.
3. Із сольом виступить співак-артист Осип Стецура, а з декламацією пані Марта Кобрин-Кокольська.
4. У вступній частині Свята буде представлено інсценізацію „Січнева Містерія" в поетичному і мистецькому оформленні поета і артиста-маляра С. Гординського та інсценізацію „Свято Соборности" в оформленні Т. Лесика.

Квитки вступу, в ціні одного доляра, вже можна набути в: „Арт Моде", 161 — 2 Евеню; „Сурма", 11 Іст 7. вул.; „Наш Базар", 151 Евеню А, і в Українській Кооперативі, 76 Іст 7. вул.

Оцим запрошуємо всіх українців нюйорської митрополії взяти масову участь у Святі і цим гідно вшанувати цю нашу велику історичну річницю Свята Української Єдности, якої в теперішню пору є дуже потрібно.

Об'єднаний Комітет Українських Організацій міста Ню Йорку.

Нова освітня програма робітничих юній

Американська Федерація Праці та Конгрес Індустріяльних Організацій давно змагаються за рівні права всіх робітників, як і всіх громадян по цілій країні. В тій боротьбі вони позначилися нераз рішучістю і завзятістю. Проте все ще існують такі юнії, які мають в своїх статутах обмеження щодо прийняття членів зогляду на їх расу, кольор шкіри, вірування, національне походження. Тому боротьба за дійсну рівноправність в рядах організованого робітництва все ще продовжується, і не тільки самими юніями, але також і іншими співпрацюючими організаціями.

Серед тих співпрацюючих організацій, є Пресбітеріянський Інститут Індустріяльних Взаємовідносин, Католицька Міжрасова Рада, Нігерський Робітничий Комітет та Жидівський Робітничий Комітет. Цього року вони спільно працюють для поборення решти дискримінації серед робітництва, що все ще існує навіть в деяких юніях з демократичними статутами.

Одним зі способів такої боротьби є вільні дискусії, знані як „клініка чуток". Ідея таких „клінік чуток" належить одному професору Гарвардського університету. Тим способом він хотів доказати, що ніколи не можна приймати за чисту правду неперевірені чутки, що передаються від одної особи до другої. За допомогою таких „клінік" в часі останньої війни вдавалося стримати безпідставні та шкідливі чутки про американців японського роду, про жидів та нігрів у війську і т. п. Робітничі юнії приймають цей спосіб в своїй культурно-освітній праці, бо різні шкідливі чутки ширяться серед робітництва так само, як і взагалі по цілій країні. Багато робітників самі можуть навести чимало прикладів яку шкоду приносять неперевірені чутки, що ширяться з уст до уст.

„Клініка чуток" провадиться в такий спосіб: на екрані показують якусь подію, яка може статися майже в кожній громаді. Але перед початком висвітлювання вибирається серед присутніх шість осіб, які мають бути репортерами. Один з них залишається в кімнаті разом з глядачами, а решта п'ять виходять з кімнати. Під час висвітлювання фільми перший репортер бачить його також. Після того покликається другий репортер, але він фільми не бачить, а про подію дізнається від першого репортера. Третій репортер довідується про неї від другого, четвертий — від третього і так далі. Кожного репортера закликається по черзі, окремо. Це провадиться так довго, доки вже всі репортери будуть в кімнаті. Ніхто з них, крім першого, фільми не бачив, а чув про неї від попередника.

Всі присутні чують описи репортерів, але вони також бачили і фільму і тому добре помічають всі помилки і зміни, що роблять — часом несвідомо — вибрані репортери. Звичайно останній репортер говорить про подію з такими помилками і змінами, що вона мало подібна до тої, яку глядачі бачили на екрані.

Оскільки юнії користуються „клінікою чуток" для боротьби з расовими, релігійними та іншими упередженнями, то і фільми вибирається відповідно до того. Наприклад, на екрані показують, як сперечається білий чоловік з одним нігром за місце в собвейнім вагоні. В руках білого — бритва. В більшости випадків глядачі чують, як репортери розказують, що бритва була в руках нігра. Після того починаються дискусії, з яких видно, що такі свідчення виникають в наслідок того, що багато людей звикло думати, що нігри завше носять при собі бритву і користуються нею у випадку бійки. Неправдивий опис показаної події виник в наслідок упередження проти нігрів.

Дискусії, що відбуваються в таких „клініках", проходять жваво, з зацікавленням, бо присутні говорять про те, що фактично відбулося перед їх очима, і в чім вони самі брали участь. Вони наочно переконуються, чому неможна вірити неперевіреним чуткам, чому не можна приймати їх за правдиві, чому не можна на них базувати своє відношення до тих, чи інших осіб, чи груп, чому упередження проти людей іншої раси, чи релігії, чи національного походження є шкідливим. А скільки таких шкідливих чуток, оповідань, переходить з уст до уст і на фабриках, і в громадах та й по цілій країні! Для боротьби з такими чутками, з упередженнями робітничі юнії користуються „клініками чуток".

Загальна Рада.

ДИРІГЕНТАМ І ЛЮБИТЕЛЯМ УКРАЇНСЬКОЇ ПІСНІ

ДО ВІДОМА!

Вийшли друком в Европі прекрасно видані нові композиції на мішаний хор

МИХАЙЛА ГАЙВОРОНСЬКОГО

Кольорова заголовна сторінка арт. маляра ЕДВАРДА КОЗАКА:

1) Шумильце, пісня з Бойківщини, ... 25 ц.
2) Вдовонька, пісня із Лемківщини .... 25 ц.
3) Питалася дівчинонька, текст народної пісні, мелодія в стилі нар. пісні 25 ц.
4) Дунаю-Дунаю, найстарший запис повного тексту укр. нар. пісні, мелодія в стилі нар. пісні 35 ц.
5,6) Та тумани, Ой у полі, дві пісні з Волині .... 40 ц.
7,8) Чече вода, Миленко моя, дві пісні давних укр. переселенців між югословянами .... 50 ц.

Ці ноти є на продаж у нашій книгарні. Висилаємо їх за попереднім одержанням заплати.

SVOBODA BOOK STORE
81-83 Grand Street
Jersey City 3, N. J.

КУПУЙТЕ БОНДИ ПЕРЕМОГИ

Коли ви хочете заохотити свою дитину читати по українськи, купіть їй такі

ІЛЮСТРОВАНІ В КОЛЬОРАХ

КНИЖЕЧКИ

ДЛЯ ДІТЕЙ

КІТ В САПЯНЦЯХ. Ціна ... 25 ц.
ЧЕРВОНА ШАПОЧКА, казка для чемних діточок. Ціна 25 ц.
РОБІНЗОН КРУЗО. Ціна ... 25 ц.
Всі три книжечки разом за 50 ц.

Замовлення з належитістю слати до:

"SVOBODA"
P. O. BOX 346,
JERSEY CITY 3, N. J.

З Канади треба платити тільки американською валютою.

ШУКАЮТЬ СВОЇХ РІДНИХ

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету прохається на початку листа доконче подати під яким числом в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаєте.

За листами чи адресами від скитальників прохаємо звертатись безпосередньо до ЗУАДКомітету, адресу якого подано при кінці.

Зголошуючись на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових видатків та за витрату часу на полагодження вашої справи.

* * *

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

16,887 Маклаш вуйка від Маклаш Анни зам. Романська д. Петра і Марії з с. Млини (Яворів).

16,889 Фута Степана і Катерини, Гаркалац Андрія з с. Сохарова (Сянік) від Гаркала Олександра.

16,890 Майхрич Василя з с. Святкова Велика (Ясло) від Пелех Івана.

16,891 Кибальник Василя, Івана, Цюрипа Сильвестра, Єфима і Карпа з с. Розкопанці (Київщина), краянів зі сіл Дибинці, Чайки, Розкопанці від Д. Лепко.

16,892 Кісьляк Михайла зі Станиславівщини від Попадинець Ярослава.

16,893 Савінда Миколи і його дітей з с. Бібрка (Лісько) від Савінда Михайла.

16,894 Круба Івана з с. Неліпкович (Ярослав) від Круба Миколи.

16,895 Ротай Семена с. Івана, Пелех Івана, Мельник Василя з м. Дашів (Липовець) від Латанський Степана.

16,896 Кочій Онисима, Марії і Іванни з с. Бродища (Тернопіль) від Кочій зам. Кононів Іванни.

16,897 Чипіга Івана з с. Кути (Коломия) від Вінтоняк Марії.

16,898 Синяговський вуйка з Полтавщини від Синяговський М.

16,899 **До таборових управ** на скитальщині від відділу розшуків при ЗУАДК. Проситься звідомити по таборах, що за Василик Йосифою з дому Буриняк з м. Тисьмениці (Товмач) пошукує сестра з Америки Бардюк Евгенія. Голоситись на ч. 16,899.

16,900 Микитка Михайла з с. Щирець (Львів) від внука Жеребецький Михайла.

16,901 Сестер Калапач з с. Кропивник (Калуш) від Калапач Василя.

16,902 Себаків Олекси з с. Смільник (Сянік) від Охнич Семка.

16,903 б) Мочук Івана, Михайла з с. Застінки (Тернопіль) від Лесів Михайла і Стироп Романа.

16,904 б) Цулауф Олександра, Вебер Фелипа з с. Крим (Саратів) від Цулауф Фридриха.

16,905 Рибак Домни зам. Гуменюк з с. Жадова (Буковина) від Рибак Петра.

16,906 Корчинський Василя, Безушко Федора, Онуфрів Омеляна з с. Корчина (Стрий) від Корчинський Михайла.

16,907 Голодрига Дмитра від брата Грицей Йосифа з с. Палушкина (Чортків).

16,908 Стапай Петра і Олександри з с. Прелуки (Сянік) від Стапай Михайла.

16,909 Сотничук Дмитра с. Мирона з с. Колодязь (Луцьк) від Мігляс Івана.

16,910 Куява Мирона і Марка с. Микити з с. Котичів (Ковель, Полісся) від Коваль-Ясінська Еви.

16,912 Захаревич Петра і Михайла від Захаревич Юрка.

16,913 Логін Осипа від Логін Юлії зам. Дорога.

16,914 Дьвиришин Гната і Фразини з с. Липиця (Рогатин) від брата Борик Григорія.

16,915 Паньків Івана с. Василя з с. Лолина (Долина) від брата Чулян Василя.

16,916 Шпак Катерини і Анастазії від Шпак Василя з с. Репехів (Бібрка).

16,917 Лесік Сергія с. Федора з с. Мала Глуша (Камень-Кoширик) від Лесік Василя.

16,919 Фута Степана, Катерини і Андрія Гаркала з с. Сохорва і Фаліївки (Сянік) від Гаркала Олекси.

16,920 Марутяк Петра з с. Малькович (Львів) від Телюк Івана.

16,921 Кушнір Федя. Миня Михайла з с. Либогори (Турка) від Шимилинець Григорія.

16,922 Фуркач Анни з дому Жмут, Жмут Андрія з с. Заланів (Рогатин) від Мартиняк Марії.

16,923 Гловацький Федора з с. Кіданів від Монастирський Миколи.

16,924 Кокотавчук Дмитра, Микити, Миколи, Микитюк Василя з с. Пшеничник (Станиславів) від Андрейчук Михайлини.

16,925 Чортополох Івана і Якова з Софієвської Свобідки (Умань, Україна) від Хараша Лярісы.

16,926 Андрухів Ілька, Гнатишин Івана, Грицик Петра і Кольба Стаха з с. Дорожова (Самбір) від Андрухів Василя.

16,927 Бойко Мілька і Теодора з с. Чорницович (Львів) від Щирба Стефана с. Гринька.

16,928 Краянів зі сіл Бірок Великих, Старого Скалата, Новосілки Скалецької і Полупанівки (Тернопіль) від Плакида Володимира.

16,929 Нагорнік Анни від Стечак Івана.

16,930 Кичмар Сергія з с. Березна (Винниця, Україна) від Самолюк Остапа.

16,931 Твердохліб Михайла з с. Почовка (Богородчани) від Ткачук Дмитра.

16,932 Новачок Аксентія і Мирослава Мазепа Варвари з дому Горкавець з м. Березно (Костопіль) від Горкавець Зофії.

16,933 Римяк Михайла, Петра і Василя від Проголяк Михайла.

16,934 Шубак Дмитра від Фединяк Михайла.

16,935 Парохіян з с. Бутин (Жовква) від Артимишин Оксанни.

16,936 Заяць Миколи, Сокота Марії від Коваль Павла с. Дмитра і Анни з с. Нищуки (Зборів).

16,948 Шипських тіток і односельчан з с. Брунори (Лемківщина) від Шипська Марії.

16,939 Чупрун Йосифа і Емілії з с. Радівцян, (Буковина) від кревних Томащук Міці, і Бризіна Феломія.

16,940 Вишніцьких Степана, Еміля і Кароля з с. Садагури (Чернівці) від Олійник Степана с. Михайла.

16,941 Стефанів Івана, Степана і Григорія від Олива Анастазії зам. Вусик д. Івана з Рави Руської.

16,942 Душний Романа з с. Стрільбиці (Старий Самбір) від Лисиця Павла с. Павла і Анни з дому Душний.

Голоситись на адресу:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
P. O. Box 1661, Philadelphia, 5, Pa.

ПАПАҐОС НЕ ПРИЙНЯВ ПОСТУ КОМАНДАНТА АРМІЇ

Атени, 14 січня. — В слід за недавним повідомленням про призначення маршала Папаґоса головнокомандуючим грецькими сухопутними збройними силами, тепер повідомляється, що Папаґос цего посту не прийняв. Він не міг погодитись з урядом щодо ролі Національної Оборнної Ради, вимагаючи для себе більших повновластей. Акція грецької армії проти большевицьких партизанів з успіхом продовжується.

АНҐЛІКАНСЬКА ЦЕРКВА ЗАСУДЖУЄ АРЕШТ КАРДИНАЛА МІНДСЕНТИ.

Лондон, 14 січня. — Кентербурський архиепископ д-р Джеофрі Франсіс Фишер вчора гостро засудив большевицьку акцію проти церкви в Мадярщині, зокрема арешт кардинала Міндсенти та епископа Ордасса, голову Лютеранської церкви в тій країні. Архиепископ Фишер ствердив, що большевики ведуть безпощадну боротьбу проти всіх християнських церков і тому християнство мусить повести об'єднану оборону.

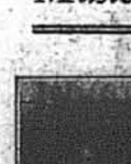
ЗАПОВІДАЮТЬ ЗБІЛЬШЕННЯ КОМУНІСТИЧНИХ ВПЛИВІВ В ЯПОНІЇ.

Токіо, 12. січня. — Японські політичні експерти, що в останньому побували в усіх частинах країни під час кампанії до найблищих виборів, стверджують серіозний зріст комуністичних впливів та заповідають, що в найблищих загальних виборах, які відбудуться дня 23-го січня, комуністи готові здобути щонайменше два рази стільки голосів, як їх здобули в попередніх виборах. Ці спостерігачі стверджують, що комуністична партія в своїй агітації масово розкидає грошем, походження якого не важко відгадати.

ЗАПОВІДАЮТЬ НОВИЙ ДОГОВІР КРАЇН БРИТАНСЬКОЇ ІМПЕРІЇ.

Лондон, 14 січня. — З неофіціяльних джерел тут відомо, що в найблищому часі мали б відбутися на Цейлоні наради міністрів закордонних справ країн британського комонвелту, у висліді яких буде підписаний новий договір щодо взаємовідношення цих країн між собою і до Британії.

Music for Weddings and Dances

MICHAEL SADOWSKY
Ukrainian Violinist
AND HIS
New Yorker Orchestra
POLKAS and KOLOMEYKAS OUR SPECIALTY
309 E. 14th Street New York 3, N. Y.

УКРАЇНСЬКІ СТІННІ КАЛЕНДАРІ НА 1949 РІК

- У гарних кольорах
- Календаріюм друковане українською мовою
- Свята означені читким червонним друком

Ціна 30 ц. один

На C. O. D. не висилаємо. Належитість треба посилати разом із замовленням.

[ ] Малий Ісус, ангели грають — 287—14416
[ ] Ісус добрий пастир — 367—14389.
[ ] Свята Родина — 415—14170—14144
[ ] Матір Божа — 414
[ ] Ангел Хоронитель
[ ] Дім в Альпах
[ ] Матір Божа з малим Ісусом
[ ] Осінь
[ ] Дівчина з букетом
[ ] Вид фарми
[ ] Олень над водою
[ ] Мала дівчина кормить Пташка
[ ] Серце Ісуса — 14147
[ ] Ісус на Оливній горі
[ ] Різдво — 14143
[ ] Хата, навколо цвіти — 14406
[ ] Матір Божа неустанної помочі — 14176
[ ] Фарма — 14383
[ ] Тайна Вечера — 14122
[ ] Діти на прогульці 14404
[ ] Christ the King — 14173
[ ] Серце Діви Марії 141-46
[ ] Мала дівчина з псом — 14408
[ ] Мала дівчина, час спати — 14422
[ ] Santa Claus & Children — 14403

Замовлення слати на адресу:

"SVOBODA"
P. O. BOX 346
JERSEY CITY 3, N. J.

Професійні Оголошення

Dr. S. CHERNOFF
223 — 2nd Ave. (Cor. 14th St.)
N.Y.C. — Tel. GRamercy 7-7697.
Острі й довгочасні недуги чоловіків і жінок. Шкірні, X-Ray. Роздуття жил лікуємо без операції. Переводимо аналізу крови для супружих дозволів. Офісові годин: В буднї 10—7 P. M. В неділі: 11—1 P. П.

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIRCONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ NEW JERSEY
ЦІНИ ПРИСТУПНІ ДЛЯ ВСІХ
ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАЙКРАЩА
У випадку смутку в родині кличте як в день так і в ночі:
JOHN KOWALCHYK
129 GRAND STREET, cor. Warren Street
JERSEY CITY, 2, N. J.
Tel. BErgen 4-5131

Comfortably air conditioned
Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
801 SPRINGFIELD AVENUE
NEWARK, N. J. and IRVINGTON, N. J.
Essex 3-5555
OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE IN NEW JERSEY

НЕ ВИДАВАЙТЕ ЗАБАГАТО
Завжди ЩАДІТЬ дещо з вашого обезпечення.
Ми улаштуємо прекрасний ЦІЛИЙ ПОХОРОН за ___ $150.00
У випадку смутку в родині кличте:
KAIN MORTUARIES, INC.
Найбільший український погребовий зарядчик в Америці
S. KANAI KAIN, Pres.
433 STATE STREET
PERTH AMBOY, N. J.
Phone PE 4-4646
— or —
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
86 ELIZABETH AVENUE,
NEWARK, N. J.
Phone Bigelow 3-6762
225 WEST JERSEY STREET
ELIZABETH, N. J.
Phone: EL. 2-3611

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
зарядкує погребами по ціні так низькій як ___ $150
ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as $150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимається похоронами В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568
Branch Office and Chapel:
707 PROSPECT AVENUE
(Cor. E. 155 St.)
Bronx, N. Y.
Tel.: MElrose 5-6672

ТАРЗАН, ч. 2011. Гомбу має нового ворога.

Коли Сабора скочила на перестрашену дівчину на канті скали...

...Джена інстинктовно відхилилася.

З розмаху Сабора перескочила понад берег скали...

...і впала просто перед розлюченим Гомбу.